

**R. P. Francisci Svarez Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi; Et In Conimbricensi Academia
Sacrarvm Litterarvm Olim Primarii Professoris Emeriti De
Divina Gratia Pars ...**

Continens Posteriores Libros Septem De Habituali Gratia, Sanctificatione
Hominis, Ac Merito

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1621

Cap. XXIII. Vtrum ex parte Dei, aut Christi, potuerit meritum bonorum
operum augeri?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94104)

CAPVT XXIII.

Virum ex parte Dei, aut Christi potuerit meritum bonorum operum augeri?

1. **V**ltimum dubium circa hoc augmentum meriti in operibus iustorum esse potest circa aliam conditionem ex parte Dei requisitam ad meritum de condigno, scilicet promissionem, vel ordinationem diuinam, an ex ea parte possit meritum operis augeri. Sed resolutio huius interrogationis ex dictis in c. nostris me- 17. & 18. nota est, ibi enim distinximus inter proportionem operis cum præmio, & valorem, seu efficaciam operis ad exigendum ex iustitia præmium. Et hoc secundum diximus compleri in opere alias proportionato per promissionem sub conditione talis operis factam. Vnde si comparatur opus ex promissione factum cum opere facto sine promissione, sine dubio in illo priori augetur aliquo modo efficacia, & proprietas meriti ex promissione. At vero si comparantur opera, quibus facta est promissio, in illis non potest in hac parte magis, vel minus inueniri ratione promissionis, quia promissio æque certa, & infallibilis est in omnibus, & ita æqualem vim præbet unicuique operi respectu sui proportionati præmii. Proportio autem, seu dignitas operis meritorii respectu præmii non confertur, nec proprie completur per promissionem, sed potius ad illam supponitur, ut ibi diximus. Et ideo in hac parte non videtur augeri meritum ex diuina promissione, vel ordinatione, ut ibidem contra antiquos Nominales, & Vegam, ac Castrum diximus.

2. **N**ihilominus tamen ad maiorem claritatem distinguere potest inter proportionem, seu dignitatem operis, quasi aptitudinem, ad meritum, & ipsum actuale meritum. Et quoad primum verum est, non posse valorem operis crescere ex promissione, quia promissio non est circumstantia operis, sed supponit qualitatem, & capacitatem eius saltem in mente promittentis. Nihilominus tamen quoad actuale relationem, & efficaciam ad determinatum præmium potest opus meritorium augeri ex facto per quod ad maius, vel minus præmium ordinatum est. Hoc late explicauimus supra exemplo meriti Christi, quod ex se infinitum valorem habuit, & nihilominus de facto finitum tantum præmium meruit, quod sine dubio maius esse potuisset, si Deus ita ordinare, ac permittere voluisset. Fuitque id necessarium in illo merito eo ipso, quod infinitum erat, quia nec poterat habere præmium æquale, & quocunque dato, vel promisso, erat maioris capax. At vero quando opus est meriti finiti potest habere præmium summum, & ita ad æquatum vel si maius offeratur, sit ultra condignum. Et tunc si ponatur tale præmium esse promissum tali operi, non potest ulterius augeri ex promissione ampliori, quia iam excederet operis capacitatem, & ita quoad illum excessum esset liberalis donatio, non iusta retributio. Nihilominus tamen etiam respectu meriti finiti potest intelligi in hoc aliqua varietas ratione promissionis.

3. **P**rimo quidem respectu præmii quasi connaturalis, & proportionati, seu eiusdem ordinis, quia ut ipsi nostri supra dixi, probabile est, etiam hoc præmium non esse omnino definitum quasi indiuisibiliter ex sola re in natura, sed esse posse aliquantulum maius, vel minus intra latitudinem (ut sic dicam) iusti prælii. Ac proinde posse promissionem Dei conferre, ut quanto intra illam latitudinem est de maiori præmio, tanto sit opus maioris actualis meriti. Sicut in mercibus, vel stipendiis humanis ex pacto fit, ut propter rem, vel opus maius pretium, vel stipendium debeat intra latitudinem æquitatis. Secundo potest id accidere in præmiis extrinsecis, si sint inferioris or-

dinis, & in præmiis accidentalibus gloriæ optime potest intelligi: nam martyr, verbi gratia, nunc meretur de condigno aureolam à Deo designatam, & promissam, & pauper spiritu, meretur habere sedem in iudicio, & tamen si Deus hæc præmia non promississet, in illis operibus non esset de facto actuale meritum.

Atque hinc tandem potest intelligi, ex meritis Christi de facto aucta fuisse nostrorum meritorum præmia, ac proinde etiam ipsa merita prout habitudinem actualem habent ad maiora præmia. Nam cum promissio præmiorum propter Christum nobis facta sit, ut supra vidimus, optima, & congruentissima ratione credi potest ob eadem Christi merita nobis concessum esse, ut respectu essentialis præmii promissio fuerit liberalissima, & maxima, quæ intra capacitatem talium operum à tali gratia Christi procedentium esse poterat, & respectu accidentalium præmiorum esset etiam copiosior, & abundantior, quam sine Christo fuisset. His ergo modis potest operum meritum ex omnibus meriti conditionibus augeri.

CAPVT XXIV.

An possit aliquis de condigno primam gratiam, vel remissionem peccati mereri?

Hactenus de merito in se spectato tractauimus, & illud esse, & quid sit, quasque conditiones requiratur, ut de condigno esse censetur, ostendimus, nunc de præmio, vel de præmiis, quæ sub tali merito eade re possunt, quod in principio huius libri tertio loco inquirendum proposuimus, dicendum superest. Omnia vero hæc præmia, vel ad gratiam, vel ad gloriam reducuntur, ut videbimus, & inter illa dona priora sunt dona gratiæ, inter quæ rursus ordo inuenitur, nam quedam dona gratiæ priora sunt aliis, omnia vero sub primam, & secundam gratiam comprehenduntur, & ideo primum omnium dicendum est de merito primæ gratiæ, postea de reliquis. Ut autem punctum præsentis quæstionis attingamus, supponimus, sermonem esse de prima gratia sanctificante, & consequenter de remissione peccati mortalis, vel originalis, quod per illam formaliter expellitur. Nam de prima gratia auxiliante non oportet hic quæstionem mouere, tum quia in libro tertio late ostensum est contra Semipelagianos, illam esse donum omnino gratuitum, cui meritum de condigno maxime opponitur, tum etiam quia infra ostendimus neque sub meritum de congruo cadere posse. Vnde à fortiori constabit, multo minus sub meritum de condigno cadere posse. Est ergo sermo de prima gratia habituali. Dicitur autem prima, quod illa infunditur in personam, cui datur, etiam si contingat, sæpius infundi, quia sæpius deperditur, semper enim est prima, ita ut ab augmento gratiæ distinguatur, non ab alia gratia, quæ fortasse in aliquo præcedente tempore data fuit.

Præterea ut certum statuo, nullam personam creatam posse huiusmodi gratiam alteri mereri de condigno etiam si maxime iusta sit. Hoc secundum legem Dei ordinariam certum est ex alio generali principio supra demonstrato, quod in personis creatis vna ex conditionibus ad meritum de condigno requisitis est, ut sibi vnusquisque mereatur. Vnde non solum de hac gratia, & de ipsa peccati remissione, sed etiam de gratia vocationis, & de qualibet alia est certa hæc suppositio. An vero de potentia absoluta aliud Deus instituire potuerit in toto primo, 3. p. disput. 4. section. 7. late tractatum est. Vbi etiam ostendimus, aliud esse, de persona increata per naturam hypostaticè vnitam merente: nam illa propter tantæ personæ dignitatem non solum de condigno,